

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 24 mars 1942 (nr 128) om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret, dels ock en i ämnet väckt motion.

Genom en den 9 mars 1945 dagtecknad proposition, nr 186, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående fortsatt giltighet av lagen den 24 mars 1942 (nr 128) om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret.

Härigenom förordnas, dels att lagen den 24 mars 1942 om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret, vilken enligt lag den 31 mars 1944 (nr 135) gäller till och med den 30 juni 1945, i nedan intagna delar skall erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives, dels ock att förstnämnda lag i sålunda ändrat skick skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1946.

(Gällande lydelse)

1 §.

Nybyggnad må ej utan tillstånd företagas i närheten av befästning eller flygfält, om genom byggnaden sådan anläggnings användning för rikets försvar försvåras eller eljest avsevärt men åsamkas försvaret. Vad nu sagts om nybyggnad skall ock gälla väsentlig om- eller tillbyggnad.

Har beslut meddelats om anläggande eller utvidgning av befästning eller flygfält eller kan avsevärt men

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Nybyggnad må ej utan tillstånd företagas i närheten av befästning eller flygfält, om genom byggnaden sådan anläggnings användning för rikets försvar försvåras eller eljest avsevärt men åsamkas försvaret. Vad nu sagts om nybyggnad skall ock gälla väsentlig om- eller tillbyggnad *ävensom anordnande av virkes- eller annat varuupplag eller materialgård.*

Har beslut meddelats om anläggande eller utvidgning av befästning eller flygfält eller kan avsevärt men

(Gällande lydelse)

uppstå genom bebyggelse i närheten av militär anläggning av annat slag, äger länsstyrelsen förordna, att vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning.

2 §.

I ort, där byggnadsnämnd finnes, åligger nämnden att vid prövning av fråga om byggnadslov iakttaga vad i 1 § stadgas eller av länsstyrelsen med stöd av samma paragraf föreskrivits.

För *annan ort* äger länsstyrelsen stadga, att nybyggnad eller väsentlig om- eller tillbyggnad, som ej utföres för försvarsväsendets räkning, ej må äga rum, med mindre länsstyrelsen på ansökan prövat, att hinder som avses i 1 § ej föreligger däremot. Ändå att sådan föreskrift ej meddelats för orten, skall länsstyrelsen på ansökan pröva, huruvida hinder föreligger.

4 §.

Om synnerliga skäl därtill äro, äger länsstyrelsen medgiva tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad, oaktat *den kan medföra* men som avses i 1 §. Underrättelse om meddelat tillstånd skall ofördröjligen tillställas myndighet som har att avgiva yttrande enligt 3 §.

Finner byggnadsnämnd vid prövning av fråga om byggnadslov, att synnerliga skäl därtill äro oaktat *byggnaden kan vålla* men som *nyss*

(Föreslagen lydelse)

uppstå genom bebyggelse, *upplag eller materialgård* i närheten av militär anläggning av annat slag, äger länsstyrelsen förordna, att vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning.

2 §.

Vid prövning av fråga om byggnadslov skall byggnadsnämnd iakttaga vad i 1 § stadgas eller av länsstyrelsen med stöd av samma paragraf föreskrivits.

För *ort, där byggnadsnämnd ej finnes*, äger länsstyrelsen stadga, att nybyggnad eller väsentlig om- eller tillbyggnad, som ej utföres för försvarsväsendets räkning, ej må äga rum, med mindre länsstyrelsen på ansökan prövat, att hinder som avses i 1 § ej föreligger däremot. Ändå att sådan föreskrift ej meddelats för orten, skall länsstyrelsen på ansökan pröva, huruvida hinder föreligger.

Vad i andra stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om anordnande av upplag eller materialgård i ort, där vad i stadsplanelagen är föreskrivet för stad ej gäller.

4 §.

Om synnerliga skäl därtill äro, äger länsstyrelsen medgiva tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad *eller anordnande av upplag eller materialgård*, oaktat *därav kan uppkomma* men som avses i 1 §. Underrättelse om meddelat tillstånd skall ofördröjligen tillställas myndighet som har att avgiva yttrande enligt 3 §.

Finner byggnadsnämnd vid prövning av fråga om byggnadslov, att synnerliga skäl därtill äro oaktat *men som nyss sagts kan uppkomma*, skall

(Gällande lydelse)

sagts, skall nämnden överlämna handlingarna till länsstyrelsen för prövning, huruvida tillstånd må medgivas enligt första stycket. Sedan länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft, skola handlingarna återställas till nämnden.

5 §.

Finnes på grund av denna lag tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad icke kunna meddelas, och föranledes därav, att sökanden, under den tid hindret varar, får vidkännas kostnad utan motsvarande nytta av fastigheten eller att han går miste om avkastning å nedlagt kapital, vare han berättigad till skälig gottgörelse av kronan, om det intrång som åsamkats honom ej är att anse såsom ringa.

7 §.

Den som utan länsstyrelsens tillstånd uppför nybyggnad eller verkställer väsentlig om- eller tillbyggnad i ort, för vilken länsstyrelsen utfärdat föreskrift enligt 2 § andra stycket, straffes med dagsböter.

8 §.

Där byggnadsnämnd ej finnes, äge länsstyrelsen med avseende å tillämpningen av denna lag göra sig hörsammad genom förelägganden så ock förbjuda fortsättandet av påbörjat arbete, som står i uppenbar strid mot lagens bestämmelser, på sätt enligt vad särskilt är stadgat tillkommer byggnadsnämnd i stad i fråga om olovligen vidtagen åtgärd.

(Föreslagen lydelse)

nämnden överlämna handlingarna till länsstyrelsen för prövning, huruvida tillstånd må medgivas enligt första stycket. Sedan länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft, skola handlingarna återställas till nämnden.

5 §.

Finnes på grund av denna lag tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad eller anordnande av upplag eller materialgård icke kunna meddelas, och föranledes därav, att sökanden, under den tid hindret varar, får vidkännas kostnad utan motsvarande nytta av fastigheten eller att han går miste om avkastning å nedlagt kapital, vare han berättigad till skälig gottgörelse av kronan, om det intrång som åsamkats honom ej är att anse såsom ringa.

7 §.

Den som i strid mot vad länsstyrelsen enligt 2 § andra eller tredje stycket stadgat uppför nybyggnad eller verkställer väsentlig om- eller tillbyggnad eller anordnar upplag eller materialgård, straffes med dagsböter.

8 §.

Där byggnadsnämnd ej finnes, äger länsstyrelsen med avseende å tillämpningen av denna lags bestämmelser om nybyggnad och om- eller tillbyggnad göra sig hörsammad genom förelägganden så ock förbjuda fortsättandet av påbörjat arbete, som står i uppenbar strid mot nämnda bestämmelser, på sätt enligt vad särskilt är stadgat tillkommer byggnadsnämnd i stad i fråga om olovligen vidtagen åtgärd. Med avseende å tillämpningen av la-

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

gens bestämmelser om anordnande av upplag eller materialgård i ort, där vad i stadsplanelagen är föreskrivet för stad ej gäller, äger länsstyrelsen enahanda befogenhet som nyss sagts och må länsstyrelsen tillika förordna om undanröjande av vad som olovligt utförts, på sätt enligt vad särskilt är stadgat tillkommer byggnadsnämnd i stad.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft en i anledning av densamma inom andra kammaren av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.* väckt motion, nr 507, vari hemställts, att riksdagen måtte giva ifrågasvarande lag sådan ändrad lydelse, att elektriska anläggningar inrymmas under lagens tillämpningsområde.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget, samt i fråga om motiveringen för motionärernas hemställan får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionen.

I 1 § lagen den 24 mars 1942 (nr 128) om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret stadgas, att nybyggnad ej må utan tillstånd företagas i närheten av befästning eller flygfält, om genom byggnaden sådan anläggnings användning för rikets försvar försvåras eller eljest avsevärt men åsamkas försvaret. Vad sålunda stadgats om nybyggnad skall även gälla väsentlig om- eller tillbyggnad. Har beslut meddelats om anläggande eller utvidgning av befästning eller flygfält eller kan avsevärt men uppstå genom bebyggelse i närheten av militär anläggning av annat slag, äger länsstyrelsen förordna, att nu angivna bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning.

Enligt 2 § i lagen åligger det i ort, där byggnadsnämnd finnes, nämnden att vid prövning av fråga om byggnadslov iakttaga vad i 1 § stadgas eller av länsstyrelsen med stöd av samma paragraf föreskrivits. För annan ort äger enligt andra stycket av 2 § länsstyrelsen stadga, att nybyggnad eller väsentlig om- eller tillbyggnad, som ej utföres för försvarsväsendets räkning, ej må äga rum, med mindre länsstyrelsen på ansökan prövat, att hinder som avses i 1 § ej föreligger däremot.

I 3 § föreskrives, att innan beslut meddelas med anledning av ansökan om

byggnadslov eller tillstånd enligt 2 §, byggnadsnämnden eller länsstyrelsen skall, därest tvekan kan råda huruvida hinder som avses i 1 § föreligger, inhämta yttrande därom av myndighet, som Konungen bestämmer.

Enligt 4 § äger länsstyrelsen, om synnerliga skäl därtill äro, medgiva tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad, oaktat den kan medföra men som avses i 1 §. Underrättelse om meddelat tillstånd skall ofördröjligen tillställas myndighet som har att avgiva yttrande enligt 3 §. Finner byggnadsnämnd vid prövning av fråga om byggnadslov, att synnerliga skäl därtill äro oaktat byggnaden kan vålla men som nyss sagts, skall nämnden överlämna handlingarna till länsstyrelsen för prövning, huruvida tillstånd må medgivas.

Finnes på grund av lagen tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad icke kunna meddelas, och föranledes därav, att sökanden under den tid hindret varar får vidkännas kostnad utan motsvarande nytta av fastigheten eller att han går miste om avkastning å nedlagt kapital, är han jämlikt 5 § berättigad till skälig gottgörelse av kronan, om det intrång som åsamkats honom ej är att anse såsom ringa. Enligt 6 § bestämmes sådan ersättning av riksvärderingsnämnden.

I lagen upptagas vidare stadganden om straff för överträdelse av lagens bestämmelser m. m.

Lagen, som ursprungligen gällde till och med den 30 juni 1943, har erhållit förlängd giltighet till och med den 30 juni 1944 genom lag den 17 juni 1943 (nr 394) samt till och med den 30 juni 1945 genom lag den 31 mars 1944 (nr 135).

Bestämmelser angående tillämpning av lagen ha meddelats genom kungörelse den 24 mars 1942 (nr 171), ändrad genom kungörelse den 29 oktober 1943 (nr 757). Genom dessa bestämmelser ålades länsstyrelserna att skyndsamt i samråd med chefen för försvarsstaben taga i övervägande för vilka områden förordnande borde meddelas enligt 2 § andra stycket i lagen. Yttrande som avses i 3 § av lagen skall inhämtas från chefen för försvarsstaben eller annan militär myndighet som denne bestämmer. Chefen för försvarsstaben eller, efter uppdrag av honom, annan militär myndighet skall vidare på framställning av byggnadsnämnd, i den mån så kan ske, lämna upplysningar angående områden, beträffande vilka yttrande bör inhämtas från militär myndighet innan ansökan om byggnadslov prövas, så ock de uppgifter som eljest lämpligen kunna meddelas till ledning för byggnadsnämndens prövning.

De genom propositionen föreslagna ändringarna i förevarande lag ha föranletts av en i skrivelse den 30 januari 1945 av *överbefälhavaren* gjord framställning, vari hemställts, att Kungl. Maj:t ville för riksdagen framlägga förslag om sådan ändring av lagen, att med nybyggnad likställdes anordnande av virkes- eller annat varuupplag eller materialgårdar. I anledning av denna framställning har inom justitiedepartementet upprättats en den 6 februari 1945 dagtecknad *promemoria* i ämnet. Vid promemorian var fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen om förbud mot bebyggelse

Propositionen.

till hinder för försvaret, innefattande jämväl förslag till ändringar i det av överbefälhavaren angivna hänseendet.

Över promemorian och det därvid fogade lagförslaget ha efter remiss *yttranden* avgivits av överbefälhavaren, byggnadsstyrelsen, länsstyrelserna i Hallands samt Göteborgs och Bohus län, Svenska stadsförbundet och Sveriges fastighetsägareförbund.

Föredragande departementschefen, statsrådet Bergquist, har i propositionen anfört bl. a. följande:

»Den ifrågavarande lagen den 24 mars 1942 om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret avser att trygga befästningars, flygfälts och andra militära anläggningars användbarhet under krig. Då behov alltjämt föreligger av bestämmelser i detta hänseende, torde, såsom föreslagits i den i ärendet upprättade promemorian, lagens giltighetstid böra förlängas till och med den 30 juni 1946.

Den i promemorian föreslagna utvidgningen av lagen till att avse jämväl förbud mot anordnande av virkes- eller annat varuupplag eller materialgård, vilken utvidgning föranletts av framställning från överbefälhavaren, har tillstyrkts eller lämnats utan erinran i samtliga i ärendet avgivna yttranden. Den avsedda utsträckningen av lagens tillämpningsområde torde böra vidtagas.»

Sedan *lagrådet* lämnat det dit remitterade förslaget utan erinran, ha endast vissa redaktionella jämkningar vidtagits.

Motionen.

Föreskrifter angående rätt att utföra elektriska starkströmsledning ar äro meddelade i lagen den 27 juni 1902 innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar. Enligt nämnda lag (2 § 1—3 mom.) fordras i vissa fall Kungl. Maj:ts tillstånd, s. k. koncession, till utförande av starkströmsledning. I det avseende, varom nu är fråga, märkes särskilt ett stadgande i 3 mom., enligt vilket luftledning icke må framdragas på mindre avstånd än 1 000 meter från gränsen av staten eller kommun tillhörigt flygfält utan att Kungl. Maj:t lämnat tillstånd därtill.

Lagen innehåller inga bestämmelser om rätt till ersättning för kostnadsökning som kan uppstå därigenom att en ledning på grund av stadgande i lagen eller villkor i koncession måste läggas under jordytan i stället för att framdragas i luften. Nyss berörda stadgande angående luftledning i närheten av flygfält tillkom genom lagändring 1938. Därvid berördes icke nämnda ersättningsspörsmål.

Genom propositionen nr 272 till innevarande riksdag har framlagts förslag om viss ändring av 2 § 3 mom. i 1902 års lag. Förslaget innebär, att koncessionsplikten beträffande elektriska luftledningar i närheten av flygfält utvidgas att avse även flygfält i enskild ägo, att det område i närheten av flygfält, inom vilket luftledning ej får framdragas utan tillstånd, utökas samt att vissa restriktioner uppställas i fråga om luftledningars höjd jämväl utom detta område. Under beredningen av detta lagstiftningsärende har, såvitt framgår av propositionen, icke uppkommit fråga om ersättning till den som på grund av lagens bestämmelser nödgas lägga en ledning i jorden.

Motionärerna framhålla, att såsom villkor för rätt att utföra elektrisk ledning i närheten av ett flygfält regelmässigt i enlighet med de flygmilitära myndigheternas krav brukade föreskrivas, att ledningen skulle läggas i jorden. Jordkabel ställde sig enligt motionärerna betydligt dyrare än luftledning. Visserligen bleve jordkabel billigare i underhåll än luftledning, men denna besparing skedde på mycket lång sikt och kunde i vart fall endast till en ringa del uppväga merkostnaden i anläggning. Det vore otillfredsställande, att den som utförde ledningen icke vore berättigad till gottgörelse för sådan merkostnad. Om statens intresse fordrade att en ledning skulle läggas i jordkabel i stället för att framdragas i luften, vore det rimligt, att staten svarade för de ökade bördor som härigenom åsamkades de enskilda. Frågan kunde enligt motionärerna lösas därigenom att lagen om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret kompletterades med en föreskrift, att lagen i tillämpliga delar skulle gälla även beträffande elektriska anläggningar. I så fall skulle den, som av hänsyn till försvaret hindrades att utföra en elektrisk anläggning på billigaste sätt, bliva berättigad till ersättning enligt 5 §.

I motionen ha refererats två fall, i vilka elektricitetsföreningar gjort framställningar om ersättning för merkostnad, som uppkommit därigenom att elektrisk ledning i närheten av flygfält måst läggas i jordkabel. I det ena fallet hade framställningen riktats till riksvärderingsnämnden, som enligt 6 § lagen om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret har att bestämma ersättning enligt lagens 5 §. I utslag den 2 mars 1945 förklarade riksvärderingsnämnden att, enär ifrågavarande ledning icke vore att hänföra till sådan bebyggelse som avsåges i nämnda lag, ersättningsyrkandet lagligen icke kunde av nämnden upptagas till prövning. I det andra fallet hade framställning om ersättning gjorts hos Kungl. Maj:t (försvarsdepartementet). Detta ärende är ännu icke avgjort.

Såsom ovan nämnts ha genom propositionen nr 272 till innevarande riksdag föreslagits vissa ändringar i 1902 års lag beträffande koncessionsplikten i fråga om elektriska luftledningar i närheten av flygfält. I ett av *kommerskollegium* i detta lagstiftningsärende avgivet utlåtande har bl. a. anförts, att användandet av jordkabel som regel medförde en avsevärd fördyring av anläggningen, som — om den skulle falla på ledningens ägare eller på konsumenterna — kunde helt omöjliggöra en elektrifiering. Kollegium funne det givetvis rimligt, att starkströmsintresset med hänsyn till flyg- och försvarsintressena finge vidkännas vissa inskränkningar i sin rörelsefrihet och bära en skälig andel av kostnaderna. I hela folkhushållets intresse vore det emellertid av betydande vikt, att elektrifieringen av landet så långt möjligt underlättades och att kraftpriserna hölles låga.

I ett den 12 april 1945 dagtecknat utlåtande över en av en elektrisk distributionsförening gjord ansökan om tillstånd till elektrisk anläggning, avsedd att framdragas i närheten av ett staten tillhörigt civilt flygfält, har kommerskollegium bl. a. yttrat, att det med hänsyn till flygsäkerheten torde vara fullt motiverat, att elektriska ledningar i närheten av flygfält i vissa fall förlades i jorden. För den befolkning, som råkade ha sitt hemvist i närheten av

flygfälten, måste det dock framstå som oskäligt, om den på grund härav skulle få vidkännas avsevärt ökade kostnader för elektrifiering eller helt avstå från denna. Vid sådan kablifiering som påfordrades ur flygsäkerhets-synpunkt syntes ledningsnätets ägare därför böra erhålla bidrag med skäligt belopp från flygfältets ägare eller innehavare, i den mån ersättning ej utgått i annan ordning, t. ex. i samband med expropriation av mark för flygfältet. Till grund för beräkningen av dylikt bidrag syntes böra läggas den regeln, att ledningsnätets ägare ej skulle till följd av kablifieringen åsamkas större sammanlagda årskostnader än dem han skulle fått vidkännas, om luftledningsnät fått utbyggas respektive bibehållas. Kollegium ville i detta sammanhang särskilt understryka, att vid kablifiering av redan befintlig luftledning i bidraget borde ingå jämväl ersättning motsvarande luftledningens tekniska värde vid kablifieringstillfället med avdrag för skrotvärdet. Kollegium tillstyrkte, att föreningen beviljades koncession för ifrågakomna ledningar, varvid förutom vanliga villkor borde gälla bl. a., att vissa ledningar ej finge utan väg- och vattenbyggnadsstyrelsens medgivande förläggas i luften på mindre avstånd än 1 000 meter från flygfältet samt att koncessionshavaren till täckande av kostnaderna för de åtgärder, som föranleddes av nämnda villkor, skulle äga att av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erhålla skäligt bidrag, vars storlek skulle bestämmas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i samråd med kommerskollegium.

Utskottet.

Utskottet har intet att erinra mot att, på sätt föreslagits i propositionen, 1942 års lag om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret utvidgas att avse jämväl anordnande av virkes- eller annat varuupplag eller materialgård samt att lagens giltighetstid förlänges till och med den 30 juni 1946.

Det motionsvis väckta yrkandet, att lagen skulle göras tillämplig å elektriska anläggningar, avser enligt motiveringen endast sådana anläggningar som kunna vara till hinder för luftfarten på ett närbeläget flygfält. Med elektriska anläggningar torde motionärerna ha åsyftat starkströmsledningar. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen är rätten att utföra dylika ledningar reglerad genom lagen den 27 juni 1902 innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, och denna lag innehåller speciella bestämmelser beträffande elektriska ledningar i närheten av flygfält. Dessa specialbestämmelser tjäna, såvitt angår ledningar i närheten av militära flygfält, samma ändamål som 1942 års lag beträffande bebyggelse m. m., nämligen att trygga användbarheten av försvarsanordningar. Ur försvarets synpunkt föreligger alltså ej behov att göra 1942 års lag tillämplig på elektriska ledningar i närheten av flygfält. Yrkandet i motionen har icke heller framställts främst med hänsyn till militära synpunkter. Motionärerna ha funnit det otillfredsställande, att den som utför en elektrisk ledning i närheten av ett flygfält icke skulle vara berättigad till ersättning för merkostnad som föranledes därav att ledningen måste framdragas i jorden i stället för i luften. Motionärerna ha ansett, att sådan ersättning skulle kunna beredas, därest 5 § i 1942 års lag gjordes tillämplig beträffande elektriska ledningar. Nämnda

lagrum medgiver emellertid ersättning endast i vissa angivna fall och icke för skada av vilken beskaffenhet som helst. Gemensamt för de i lagen angivna ersättningsfallen är att ett förbud medfört inskränkning i användningen av den fastighet som träffats av förbudet. Ersättning utgår alltså icke för merkostnad vid användandet av en fastighet, som kan disponeras för det av innehavaren avsedda ändamålet. Den omständigheten att ersättning i vissa fall utgår enligt 1942 års lag kan sålunda icke åberopas som stöd för ett yrkande att ersättning borde genom stadgande i den lagen beredas för merkostnad vid framdragande av en elektrisk ledning. Enligt utskottets mening finnes ej anledning att göra den generella ersättningsregeln i 1942 års lag mera omfattande. På grund av det anförda får utskottet avstyrka bifall till motionärernas hemställan om ändring av nämnda lag.

Härmed har dock utskottet icke tagit ställning till spørgsmålet huruvida ur andra synpunkter än dem som varit avgörande vid avfattningen av 1942 års lag ersättning bör beredas för merkostnad som föranletts därav att elektrisk ledning i närheten av flygfält med hänsyn till flygsäkerheten måst framdragas i jordkabel. Otvivelaktigt är det av vikt att elektrifieringen av landsbygden underlättas och att kraftpriserna hållas låga. Användandet av jordkabel medför i regel en avsevärd fördyring, som — om den skall falla på ledningens ägare eller på konsumenterna — kan helt omöjliggöra elektrifieringen. I fall då elektrifiering kommer till stånd kan det mången gång framstå som oskäligt, att de ökade kostnaderna för ledningens nedläggande i jordkabel skola bäras av intressenterna i ledningen. Utskottet finner med hänsyn härtill rimligt, att ledningens innehavare, då skäl därtill äro, erhåller skälig ersättning för ifrågavarande merkostnader. Sådana ersättningsfrågor synas böra bedömas från fall till fall. Kommerskollegium har i ett utlåtande över ansökan om tillstånd till elektrisk ledning i närheten av ett kronan tillhörigt civilt flygfält föreslagit, att ledningens innehavare i koncessionen skulle berättigas erhålla skäligt bidrag av kronan till täckande av kostnader som föranledes av att ledningen måste läggas i jorden. På detta sätt torde ersättning kunna utgå jämväl till innehavare av elektrisk ledning invid ett militärt flygfält. I fall då ersättningsfrågan uppkommit först sedan koncessionen beviljats torde Kungl. Maj:t kunna besluta särskilt i ersättningsfrågan.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- A. att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition; samt
- B. att motionen II: 507 icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 maj 1945.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman*, *Wistrand**, *Björkman*, *Hage**, *Nils Elowsson**,
Uhlén och *Wahlund*;

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Hällbacken, *Nilson* i Eskilstuna, *Hermansson**, *Cruse*, fru *Johansson*, herrar *Hedlund* i Rådom* och *Håstad**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
